

Warszawa, dnia 30 grudnia 2015 r.

Poz. 2321

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 23 grudnia 2015 r.

**w sprawie szczegółowego sposobu obliczania podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności
według formuły standardowej²⁾**

Na podstawie art. 252 ust. 9 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844) zarządza się, co następuje:

§ 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) zobowiązania o charakterze zobowiązań z tytułu umów pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych i umów reasekuracji pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych – zobowiązania, o których mowa w lit. A pkt 4–12, lit. B pkt 16–24 oraz lit. C pkt 26–28 Załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), zwanego dalej „rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/35”;
- 2) zobowiązania o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie – zobowiązania, o których mowa w lit. D pkt 30–32 i 34 oraz lit. E pkt 36 Załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 3) zobowiązania o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczeń zdrowotnych i umów reasekuracji ubezpieczeń zdrowotnych – zobowiązania, o których mowa w lit. A pkt 1–3, lit. B 13–15, lit. C pkt 25, lit. D pkt 29 i 33 oraz lit. E pkt 35 Załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 4) ryzyko składki i rezerw w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych i umów reasekuracji pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, wynikające ze zmienności w zakresie występowania, częstotliwości i dotkliwości zdarzeń losowych objętych ochroną ubezpieczeniową lub umowami reasekuracji oraz ze zmienności w zakresie terminu i wysokości wypłat odszkodowań i innych świadczeń;
- 5) ryzyko katastroficzne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych i umów reasekuracji pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, wynikające ze znaczącej niepewności założeń dotyczących ustalania wysokości składek oraz two-

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 1900).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie:

- 1) w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2009, s. 1, z późn. zm.);
- 2) służy stosowaniu rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. Urz. UE L 12 z 17.01.2015, s. 1).

zenia i ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami losowymi;

- 6) ryzyko śmiertelności – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wahań zmienności współczynników umieralności, w przypadku gdy wzrost współczynników umieralności prowadzi do zwiększenia wartości tych zobowiązań;
- 7) ryzyko długowieczności – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wahań zmienności współczynników umieralności, w przypadku gdy spadek współczynników umieralności prowadzi do zwiększenia wartości tych zobowiązań;
- 8) ryzyko niezdolności do pracy i zachorowalności – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wahań zmienności współczynników niezdolności do pracy, chorobowości i zachorowalności;
- 9) ryzyko kosztów w ubezpieczeniach na życie – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, wynikające ze zmian wysokości, zmian trendu lub wahań zmienności kosztów obsługi umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;
- 10) ryzyko rewizji wysokości rent – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wahań zmienności współczynników rewizji wysokości rent, w związku ze zmianami stanu prawnego lub stanu zdrowia osób ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia;
- 11) ryzyko związane z rezygnacjami z umów w ubezpieczeniach na życie – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wahań zmienności współczynników wypowiedzeń umów ubezpieczenia i umów reasekuracji, odstąpień od umów ubezpieczenia i umów reasekuracji, przedłużeń umów ubezpieczenia i umów reasekuracji oraz wykupów ubezpieczenia;
- 12) ryzyko katastroficzne w ubezpieczeniach na życie – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, wynikające ze znaczącej niepewności założeń dotyczących ustalania wysokości składek oraz tworzenia i ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami losowymi;
- 13) ryzyko składki i rezerw w ubezpieczeniach zdrowotnych o charakterze pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczeń zdrowotnych i umów reasekuracji ubezpieczeń zdrowotnych, wynikające ze zmienności w zakresie występowania, częstotliwości i dotkliwości zdarzeń losowych objętych ochroną ubezpieczeniową lub umowami reasekuracji oraz ze zmienności w zakresie terminu i wysokości wypłat odszkodowań i innych świadczeń;
- 14) ryzyko kosztów w ubezpieczeniach zdrowotnych – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczeń zdrowotnych i umów reasekuracji ubezpieczeń zdrowotnych, wynikające ze zmian wysokości, zmian trendu lub wahań zmienności kosztów obsługi umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;
- 15) ryzyko pandemii – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczeń zdrowotnych i umów reasekuracji ubezpieczeń zdrowotnych, wynikające ze znaczącej niepewności założeń dotyczących ustalania wysokości składek oraz tworzenia i ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, związanych z wybuchami pandemii, jak również z kumulacją ryzyka w takich ekstremalnych warunkach;
- 16) ryzyko stopy procentowej – ryzyko związane z wrażliwością wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych lub wahania zmienności stóp procentowych;
- 17) ryzyko cen akcji – ryzyko związane z wrażliwością wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany rynkowych cen akcji lub wahania zmienności rynkowych cen akcji;
- 18) ryzyko cen nieruchomości – ryzyko związane z wrażliwością wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany rynkowych cen nieruchomości lub wahania zmienności rynkowych cen nieruchomości;

- 19) ryzyko spreadu kredytowego – ryzyko związane z wrażliwością wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie spreadów kredytowych w odniesieniu do struktury terminowej stóp procentowych wolnych od ryzyka lub wahaniami ich zmienności;
- 20) ryzyko walutowe – ryzyko związane z wrażliwością wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany kursów wymiany walut lub wahaniami zmienności tych kursów;
- 21) ryzyko koncentracji aktywów – dodatkowe ryzyka, na które narażony jest zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, wynikające z braku dywersyfikacji portfela aktywów lub znaczącej ekspozycji na ryzyko niewykonania zobowiązania przez emitenta papierów wartościowych lub grupę emitentów powiązanych ze sobą.

§ 2. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności według formuły standardowej zgodnie z pkt 1 załącznika do rozporządzenia.

§ 3. 1. Moduł ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych odzwierciedla ryzyko wynikające ze zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych i umów reasekuracji pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, związane z objętymi ochroną ubezpieczeniową lub umowami reasekuracji zdarzeniami losowymi i procesami stosowanymi przez zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji w wykonywanej działalności.

2. Moduł ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych uwzględnia niepewność wyników zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji w odniesieniu do:

- 1) zawartych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych i umów reasekuracji;
- 2) umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych i umów reasekuracji, których spodziewane rozpoczęcie nastąpi w terminie kolejnych dwunastu miesięcy.

3. Moduł ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych składa się co najmniej z następujących podmodułów:

- 1) ryzyka składki i rezerw w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych;
- 2) ryzyka katastroficznego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych.

4. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych zgodnie z pkt 2 załącznika do rozporządzenia.

§ 4. 1. Moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie odzwierciedla ryzyko wynikające ze zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie i umów reasekuracji ubezpieczeń na życie, związane z objętymi ochroną ubezpieczeniową lub umowami reasekuracji zdarzeniami losowymi i procesami stosowanymi przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji w wykonywanej działalności.

2. Moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie składa się co najmniej z następujących podmodułów:

- 1) ryzyka śmiertelności;
- 2) ryzyka długowieczności;
- 3) ryzyka niezdolności do pracy i zachorowalności;
- 4) ryzyka kosztów w ubezpieczeniach na życie;
- 5) ryzyka rewizji wysokości rent;
- 6) ryzyka związanego z rezygnacjami z umów w ubezpieczeniach na życie;
- 7) ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach na życie.

3. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie zgodnie z pkt 3 załącznika do rozporządzenia.

§ 5. 1. Moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych odzwierciedla ryzyko wynikające ze zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczeń zdrowotnych i umów reasekuracji ubezpieczeń zdrowotnych, związane z objętymi ochroną ubezpieczeniową lub umowami reasekuracji zdarzeniami losowymi i procesami stosowanymi przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji w wykonywanej działalności.

2. Moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych składa się co najmniej z następujących podmodułów:

- 1) ryzyka składki i rezerw w ubezpieczeniach zdrowotnych o charakterze pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych;
- 2) ryzyka kosztów w ubezpieczeniach zdrowotnych;
- 3) ryzyka pandemii.

3. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych zgodnie z pkt 4 załącznika do rozporządzenia.

§ 6. 1. Moduł ryzyka rynkowego odzwierciedla:

- 1) ryzyko wynikające z poziomu lub zmienności cen rynkowych instrumentów finansowych, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji;
- 2) strukturalne niedopasowanie aktywów i zobowiązań, w szczególności w odniesieniu do okresu trwania aktywów i zobowiązań.

2. Moduł ryzyka rynkowego składa się co najmniej z następujących podmodułów:

- 1) ryzyka stopy procentowej;
- 2) ryzyka cen akcji;
- 3) ryzyka cen nieruchomości;
- 4) ryzyka spreadu kredytowego;
- 5) ryzyka walutowego;
- 6) ryzyka koncentracji aktywów.

3. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji przy obliczaniu podmodułu ryzyka cen akcji uwzględniają symetryczne dostosowanie wymogu kapitałowego związanego z inwestowaniem w akcje.

4. Symetryczne dostosowanie, o którym mowa w ust. 3, jest funkcją różnicy między:

- 1) bieżącą wartością odpowiedniego indeksu akcji oraz
- 2) średnią ważoną wartością tego indeksu, ustalaną w okresie, o którym mowa w art. 172 ust. 2 lit. b rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

5. Szok dla ryzyka cen akcji z uwzględnieniem symetrycznego dostosowania, o którym mowa w ust. 3, nie może być:

- 1) wyższy od standardowego szoku dla ryzyka cen akcji o więcej niż 10 punktów procentowych;
- 2) niższy od standardowego szoku dla ryzyka cen akcji o więcej niż 10 punktów procentowych.

6. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka rynkowego zgodnie z pkt 5 załącznika do rozporządzenia.

§ 7. 1. Moduł ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta odzwierciedla straty możliwe w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

2. Moduł ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta obejmuje umowy ograniczania ryzyka, a w szczególności:

- 1) umowy reasekuracji;
- 2) sekurytyzację w zakresie ubezpieczeń;
- 3) instrumenty pochodne;
- 4) należności od pośredników ubezpieczeniowych;
- 5) ekspozycje kredytowe nieobjęte ryzykiem spreadu kredytowego.

3. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji przy obliczaniu modułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta uwzględniają zabezpieczenia lub inne papiery wartościowe posiadane przez lub na rzecz tego zakładu oraz ryzyka związane z tymi zabezpieczeniami lub papierami wartościowymi.

4. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji przy obliczaniu modułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta uwzględniają całkowitą ekspozycję zakładu na ryzyko w stosunku do każdego kontrahenta, niezależnie od formy prawnej zobowiązań umownych tego kontrahenta względem zakładu.

5. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta zgodnie z art. 189 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Minister Finansów: *P. Szalamacha*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia 23 grudnia 2015 r. (poz. 2321)

SZCZEGÓŁOWY SPOSÓB OBLICZANIA PODSTAWOWEGO KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI
WEDŁUG FORMUŁY STANDARDOWEJ

1. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności według formuły standardowej według wzoru:

$$BSCR = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- BSCR – podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności,
- SCR_i, SCR_j – moduły ryzyka, o których mowa w art. 252 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
- $Corr_{i,j}$ – współczynniki korelacji dla modułów ryzyka, określone w poniższej macierzy zależności:

i \ j	Ryzyko rynkowe	Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	Ryzyko aktuarialne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych
Ryzyko rynkowe	1	0,25	0,25	0,25	0,25
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	0,25	1	0,25	0,25	0,5
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	0,25	0,25	1	0,25	0
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	0,25	0,25	0,25	1	0
Ryzyko aktuarialne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych	0,25	0,5	0	0	1

2. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych według wzoru:

$$SCR_{majątk.-osob.} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- $SCR_{majątk.-osob.}$ - moduł ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych,
- SCR_i, SCR_j - podmoduły ryzyka, o których mowa w § 3 ust. 3,
- $Corr_{i,j}$ - współczynniki korelacji dla podmodułów ryzyka, o których mowa w § 3 ust. 3, określone w art. 114 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

3. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie według wzoru:

$$SCR_{życie} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- $SCR_{życie}$ - moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie,
- SCR_i, SCR_j - podmoduły ryzyka, o których mowa w § 4 ust. 2,
- $Corr_{i,j}$ - współczynniki korelacji dla podmodułów ryzyka, o których mowa w § 4 ust. 2, określone w art. 136 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

4. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych według wzoru:

$$SCR_{zdrowie} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- $SCR_{zdrowie}$ – moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych,
- SCR_i, SCR_j – podmoduły ryzyka, o których mowa w § 5 ust. 2,
- $Corr_{i,j}$ – współczynniki korelacji dla podmodułów ryzyka, o których mowa w § 5 ust. 2, określone w art. 144 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

5. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji obliczają moduł ryzyka rynkowego według wzoru:

$$SCR_{rynkowe} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- $SCR_{rynkowe}$ – moduł ryzyka rynkowego,
- SCR_i, SCR_j – podmoduły ryzyka, o których mowa w § 6 ust. 2,
- $Corr_{i,j}$ – współczynniki korelacji dla podmodułów ryzyka, o których mowa w § 6 ust. 2, określone w art. 164 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

6. We wzorach określonych w pkt 1–5 sumy obejmują wszystkie możliwe kombinacje podmodułów ryzyka (i, j).